

Vergi borçlusuna ait menkul malın satışı için düzenlenen ihalenin iptaline karar verilmesi istemiyle açılan dava

T.C. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ HUKUK BÖLÜMÜ ESAS NO : 2016 / 720 KARAR NO : 2017 / 68 KARAR TR : 20.2.2017	<u>ÖZET</u> : Vergi borçlusuna ait menkul malın satışı için düzenlenen ihalenin iptaline karar verilmesi istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözömlenmesi gerektiğı hk.
---	--

—

K A R A R

Davacı : N.K.

Davalı : İstanbul Nakil Vasıtaları Vergi Dairesi
Müdürlüğü

—

O L A Y : Davacı dava dilekçesinde özetle; davalı

İstanbul Nakil Vasıtaları Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün satış ilamında 34 NAG 89 plaka sayılı aracın satışa çıkarıldığını, satış günü ihaleye gidildiğinde söz konusu aracın yerinde olmadığını, satışın hayali olduğunu, ihaleye fesat karıştırıldığını belirterek ihalenin feshine ve yargılama giderlerinin karşı tarafa yükletilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL ANADOLU 15. İCRA HUKUK MAHKEMESİ: 31/05/2016 tarih ve 2016/333 Esas, 2016/317 Karar sayı ile, ‘‘...2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun’un ö.maddesinde; genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümlerle, bu konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaların görüm ve çözümü vergi mahkemelerinin görevleri arasında sayılmış; 5.maddesinde ise idare mahkemelerinin görev alanı, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştay’da çözümlenecek olanlar dışındaki idari davaların görüm ve çözümü olarak saptanmıştır.

Dava konusu işlemin, vergi dairesi tarafından yapılmış bir işlem olup, vergi ile ilgili uyuşmazlık sonucunda ortaya çıkan hukuki duruma bağlılığı karşısında, bu uyuşmazlığın mahkememizin görevi kapsamında kalmayıp 2576 sayılı Yasanın 6. maddesi uyarınca Vergi Mahkemesince çözümlenmesi gerekmektedir...’’ şeklindeki gerekçesiyle davanın görüm ve çözümünde vergi mahkemelerinin görevli olduğunu belirterek görevsizlik kararı vermiş, karar taraflarca temyiz edilmeksizin 05/07/2016 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı, aynı istemle bu kez vergi mahkemesinde dava açmıştır.

İSTANBUL 12. VERGİ MAHKEMESİ: 25/08/2016 tarih ve 2016/1978 Esas, 2016/1746 Karar sayı ile ‘‘...2576 sayılı Kanun’un 6. maddesinde “Vergi Mahkemeleri;

a)Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait, vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezalan ile tarifelere ilişkin davaları,

b)(a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanunun uygulamasına ilişkin davaları,

c)Diğer kanunla verilen işleri çözümler” hükmü yer almaktadır.

Aynı yasanın 5. maddesinin 1. bendinde de; İdare Mahkemelerinin, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalar ile Danıştay da çözümlenecek olanlar dışındaki iptal davaları ile tam yargı davaları, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinin birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar ve kanunlarla verilen diğer işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, davalı idarece ihalesi ilan edilerek satışa çıkarılan 34 NAG 89 plaka no’lu aracı satın almak amacıyla ilanda belirtilen adrese gittiği ancak gidilen adreste ihalesi ilan edilen aracın bulunmadığı, bunun üzerine davacı tarafından söz konusu aracın satışının vergi dairesi elemanlarınca ihaleye fesat karıştırılıp hayali olarak yapıldığı iddiası ile İstanbul Anadolu İcra Mahkemesine ihalenin feshi davası açıldığı, mahkemece davanın çözümünde vergi mahkemesinin görevli olduğu kararma varıldığı ve bu kararın kesinleşerek bakılan iş bu dosyanın mahkememize gönderildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, dava konusu ihalenin feshi işleminin vergi mahkemesi görevine giren vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunların zam ve cezaları/ile tarifelere ilişkin bulunmadığı, idare mahkemesinin görevine giren bir işlem olduğu anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü

Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine, dosyanın İstanbul İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine...' karar vermiştir.

İSTANBUL 10. İDARE MAHKEMESİ: 23/11/2016 gün ve 2016/2077 Esas sayı ile '...2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesinin 3. bendinde, dava dilekçelerinin görev ve yetki, idari merci tecavüzü, ehliyet, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı, süre aşımı, husumet ve 3 ve 5.maddelere uygun olup olmadıkları yönlerinden sırasıyla incelenerek, aynı Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde ise adli yargının görevli olduğu konularda, açılan davanın görev yönünden reddine karar verileceği belirtilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 77 ila 87'inci maddelerinde menkul malların haczi ve satışı ile ilgili usuller düzenlenmiş, 84'üncü maddesinin 1.fıkrasında; menkul malların tahsil dairesinde, köylerde ihtiyar kurullarınca haciz yapıldığı tarihin üçüncü gününden itibaren üç ay içerisinde satışa çıkarılacağı, 85. maddesinde; menkul malların, tahsil dairelerinin satış mahallinde açık artırma ve peşin para ile satılacağı, gerekli hallerde artırmanın yapılacağı yer gün ve saatin, satılacak malların nevi ve evsafının önceden ilan olunacağı, ilanın şekli, artırmanın tarzı, yeri ve gününün amme idaresinin ve borçlunun menfaatine uygun gelen şekil göz önünde tutularak alacaklı amme idaresince tespit olunacağı kurala bağlanmıştır. Anılan Kanun'un 88 ve 89.maddelerinde de gayrimenkul malların haczi ve satışı düzenlenmiş, 'İhalenin neticesi, fesih ve tescil' başlıklı 99.maddesinde; "satış komisyonu tarafından gayrimenkul kendisine ihale edilen alıcı o gayrimenkulün mülkiyetini iktisap etmiş olur. İhalenin feshi gayrimenkulün bulunduğu yerin icra tetkik merciinden şikayet yoluyla istenebilir. İhalenin ilgililere tebliği tarihi şikayet için muayyen olan 7 günlük müddete başlangıç sayılır. Tetkik merciinin vereceği karar 10 gün içinde temyiz olunabilir.

Temyiz talebini Temyiz İcra ve İflas Dairesi tetkik eder. İhale edilen malın değeri 50.000 Yeni Türk Lirasını aştığı takdirde murafla istenebilir. İhalenin feshi veya kaydın tashihi hakkında başkaca mahkemeye veya idari kaza mercilerine müracaat olunamaz. Tescil için tapu dairesine yapılacak tebligat şikayet için muayyen müddetin geçmesinden ve eğer şikayet edilmişse şikayetin intacından sonra yapılır” hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; dava konusu işlemin iptali istemiyle önce adli yargıda dava açıldığı, bu davanın İstanbul Anadolu 15. İcra Hukuk Mahkemesi’nin 31.05.2016 tarih ve E:2016/333, K:2016/317 sayılı kararıyla uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu gerekçesiyle görev yönünden reddine hükmedildiği, kararın kesinleşmesi ve anılan mahkemece dosyanın gönderilmesi üzerine idari yargıda davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun’da satış, bir paraya çevirme yöntemi olarak öngörülmüştür. Bu yöntemin bütün hükümleri; satım akdinin bir türü olarak Borçlar Kanunu’nda düzenlenmiştir. Artırmaya çıkarılan malın taliplerinden en yüksek pey sürene ihale edilmesiyle tamamlanan muamelenin, kamu alacağının tahsili için vergi dairesince yapılması satışa, idari işlem niteliği kazandırmayan; sadece cebri icra yoluyla malın mülkiyet hakkının, ihale yapılan kimseye intikalini sağlayan bir muameledir. İhalenin yapılmasından sonra feshi istenerek açılan davanın gerçek muhatabı da ihale olunandır. Cebri artırmanın 6183 sayılı Yasaya dayanılarak yapılması nedeniyle ve sözü edilen yasada menkul malları konu edinen ihalenin feshine ilişkin davaların hangi yargı yerinde görüleceğinin düzenlenmemiş olmasına dayanılarak, idari yargı yerinde çözümleneceği kabul edilemez. Bu yüzden davanın bir idari dava olarak incelenmesine de olanak bulunmamaktadır.

Yargı sistemimizde adli yargı yerleri genel görevli; idari yargı yerleri ise özel görevli yargı yerleri olarak

düzenlenmiştir. İdari davaların görüm ve çözümüyle görevlendirilen özel görevli idari yargı yerlerini, salt 6183 sayılı Yasa'da menkul mal ihalesinin feshi davalarının adli yargı yerinde görülmesini içeren bir düzenleme yapılmamasına dayanarak görevli saymaya imkan yoktur. Yasa yapıcının görevli yargı yerini göstermediği durumlarda özel görevli yargı yerinin görevli sayılması için özel görevinin gerektirdiği bütün ölçütlerin varlığı gerekir. Bu nedenle olayda idari yargının görevli olması için gerekli olan ölçütlerin mevcut olmadığı, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığından, davaya bakmakla görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulması gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

Ayrıca, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 12.02.2010 tarihli ve E:2007/523, K:2010/58 sayılı kararı da bu yöndedir...'' şeklindeki gerekçesiyle şeklindeki gerekçesi ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görev uyuşmazlığı çıkarılmak üzere Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar davanın ertelenmesine karar vermiş ve dosya mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.2.2017 günlü toplantısında:

1-İLK İNCELEME: Dosya üzerinden 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen biçimde görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının, son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da

temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Sinem USTA'nın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, vergi borçlusuna ait menkul malın satışı için düzenlenen ihalenin iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, amme alacağının cebren tahsiline ilişkin ikinci kısım, ikinci bölüm altında "menkul malların haczi ve satışı", üçüncü bölüm altında ise "gayrimenkul malların haczi ve satışı" hakkında düzenlemelere yer verilmiş olup; üçüncü bölümün sonunda yer alan 99. maddede, ihalenin feshinin gayrimenkulün bulunduğu yerin icra tetkik merciinden şikayet yoluyla istenebileceğine ve ihalenin feshi hakkında başkaca mahkemeye veya idari yargı mercilerine müracaat olunamayacağına işaret edilmek suretiyle, görevli yargı yeri açıkça belli edilmiş olmasına karşılık, menkul mallar hakkındaki ikinci bölümde göreve ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır.

Kamu alacağının tahsili için idarece kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen 6183 sayılı Yasa uygulamalarının, idari işlem niteliğini taşıdığı ve yasada başka bir yargı merciinin görevlendirilmediği hallerde, kural olarak, yargısal denetiminin idari yargı yerince yapılacağına kuşkuyla yer bulunmamaktadır.

Dava dosyalarının incelenmesinden; vergi borçlusuna ait 34 NAG

89 plaka sayılı aracın davalı İstanbul Nakil Vasıtaları Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından haczedildiği, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'ndan verilen satış ilanında mahcuz menkul vasıtanın satış yeri, saati ve usulünün gösterildiği; davacı tarafından, davalı İstanbul Nakil Vasıtaları Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün ihale günü aracı satış yerine getirmeyerek ihaleye fesat karıştırdığı ileri sürülerek menkul mal ihalesinin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Her ne kadar idarece yapılan menkul mal haczi ve satışı işlemleri hakkında 6183 sayılı Yasada göreve ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemesine karşın; 6183 sayılı Yasa hükümlerine göre başlatılan takibe ilişkin, kamu tüzel kişiliğini haiz Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından kamu alacağının (vergi borcunun) tahsili amacıyla kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak düzenlenmiş bir idarî işlem olduğu gözetildiğinde ve göreve ilişkin genel kurallar uyarınca, anılan işlemin iptali isteminden doğan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idari yargının vergi mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girdiğinden İstanbul 10. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 10. İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 20.2.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Nuri NECİPOĞLU	Üye Ali ÇOLAK	Üye Yusuf Ziyaattin CENİK	Üye Alaittin Ali ÖĞÜŞ
	Üye Süleyman Hilmi AYDIN	Üye Mehmet AKBULUT	Üye Yüksel DOĞAN